

Mit értünk zöld könyvtár alatt?

Környezet alatt azokat a minket körülvevő dolgokat vagy körülményeket értjük, amelyek között az emberek, szervezetek, állatok és növények léteznek és működnek. Beszélhetünk természetes, társadalmi és kulturális környezetről.

A *fenntartható fejlődés* olyan fejlődés, „amely kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket.” (Közös jövőnk, Brundtland-jelentés, ENSZ)¹

A környezetre napjainkban a klímaváltozás mellett egyéb fenyegető tényezők, köztük a társadalmi egyenlőtlenség is veszélyt jelentenek. Minden szervezetnek arra kell törekednie, hogy a fenntartható fejlődés útján megvédje a környezetet. Ez vonatkozik valamennyi könyvtártípusra is. A könyvtárak tevékeny és jelentős szerepet vállalhatnak a fenntartható fejlődésben.

A *zöld és fenntartható könyvtár* olyan könyvtár, amely számol a *környezeti*, a *gazdasági* és a *társadalmi fenntarthatósággal*. A zöld és fenntartható könyvtárak bármilyen méretűek lehetnek, azonban rendelkezniük kell egyértelmű fenntarthatósági programmal, amely tartalmazza az alábbiakat:

- **zöld épületek és felszerelések:** az épületek és a felszerelések károsanyag-kibocsátását és szénlábnyomát aktív módon csökkentik;
- **a zöld iroda alapelvei:** a rutinszerű működés és a munkafolyamatok környezetileg fenntarthatók;
- **fenntartható gazdaság:** a fogyasztás korlátozott, a körforgásos, megosztáson alapuló gazdasági gyakorlat fejlett, és a helyi közösség számára elérhető megoldást kínál;
- **fenntartható könyvtári szolgáltatások:** a releváns és naprakész információ a használók számára könnyen hozzáférhető; a kínálat részét képezik a közösen igénybe vehető terek és eszközök, valamint a környezettudatosság kialakítását célzó képzések; a működés hatékony; a könyvtár pozitív karbon-tenyérlenyomattal² rendelkezik.
- **társadalmi fenntarthatóság:** jellemző rá a színvonalas oktatás, a műveltség, a közösség bevonása, kulturális sokszínűség, társadalmi elfogadottság és általában a részvételen alapuló működés; a könyvtár aktívan vesz részt a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésében.
- **környezetvédelmi menedzsment:** a környezetvédelmi célok leírhatók a SMART-módszerrel (specifikus, mérhető, elérhető, reális és időhöz kötött); a könyvtár azon dolgozik, hogy csökkentse a környezetre gyakorolt negatív hatását; tájékoztatja a széles közönséget a környezetpolitikájáról, annak a gyakorlatba való átültetéséről, és a környezetvédelmi tevékenysége eredményeiről;
- **elköteleződés az általános környezeti célok és programok mellett:** az elköteleződés irányát az ENSZ fenntartható fejlődési céljai és az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás³, illetve az ezekhez kapcsolódó környezetvédelmi tanúsítványok és programok szabják meg.

Translated by György Drucker.

¹ Idézet forrása: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=LEGISSUM:sustainable_development

² Vagyis ezzel jelzi, hogy a klímaváltozás ellenében pozitív irányba cselekszik, lásd: <https://go-positive.co.uk/what-is-a-carbon-handprint>

³ <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/climate-change/paris-agreement/>